

Debat: Topsport is Oorlog

Andreas De Block (HIW, doceert sport en ethiek) plaatste als eerste spreker meteen een groot vraagteken achter de stelling dat geweld in de sport zou toegenomen zijn. Ook de nefaste invloed dat agressie zou hebben op de eigenheid van sport stelde hij in vraag.

Jan Tolleneer (FaBeR, begeleidt onderzoek i.v.m. sport en ethiek) droeg zijn steentje bij door de belangrijkste begrippen te definiëren en zo het debat van een kader te voorzien. Essentieel bij het moreel oordelen over incidenten in de sport, is volgens hem dat er vertrokken wordt vanuit de sportspecifieke situatie. Hiermee adresseerde hij een centraal punt dat nog bij tal van andere sprekers is teruggekomen, namelijk dat een onderscheid dient gemaakt te worden tussen intentioneel geweld en geweld dat voortkomt uit de basisidee van het spel, namelijk de overwinningsdrang.

Bart Vanreusel (Departement Humane Kinesiologie) is van mening dat het overgrote deel van het geweld in de sport niet onder eerstgenoemde valt te categoriseren en dat geweld in de sport niet is toegenomen. De spektakelindustrie heeft volgens hem gewoon zijn focus op deze zaken vergroot. Verder wijst hij op het gevaar dat sport zijn unieke plaats (buiten de dagelijkse werkelijkheid) dreigt te verliezen doordat alledaagse, aardse instrumenten (rechtbanken, geld,...) er meer en meer greep op krijgen.

Hans Van Crombrugge (docent pedagogiek aan het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen en voetbalouder) benaderde het onderwerp vooral vanuit zijn vakgebied. Spel en sport zijn essentieel voor de ontwikkeling van kinderen. De commercialisering en professionalering van de sport hoeft volgens hem niet per sé een slechte zaak te zijn, maar daarbij is ethiek cruciaal.

Wim Lagae (Lessius en KUL, doceert en doet onderzoek naar sportmarketing) bevestigt dat topsport een spektakelindustrie is geworden en dat er zeker en vast nood is aan meer ethiek. Verder waarschuwt hij voor de impact van de commercialisering. Gezien winnen niet altijd overeenkomt met maximalisering van mogelijke inkomsten, verliest het soms zijn leiderspositie op het prioriteitenlijstje van clubs. Dit is een gevaarlijke evolutie, gezien sport daarbij geraakt wordt in zijn essentie.

Luc Van Doorslaer (Lessius, Master journalistiek, 15 jaar zelfstandig TV-journalist) sprak vanuit zijn ervaring als journalist en wees op de grote verschillen in mentaliteit in en rond de sport tussen Europese landen. België scoort daarbij niet best met een hoge agressiegraad. De vraag is nu hoe deze verschillen ontstaan en wat daaraan kan gedaan worden. Verder zet hij zich af tegen de 'emojournalistiek' en pleit voor een heropleving van de objectieve sportverslaggeving.

Het debat dat hierop volgde, was zeker geanimeerd te noemen. Het is duidelijk dat ethiek in de sport een maatschappijrelevant thema is dat vanuit zeer veel verschillende hoeken kan bekeken worden en zich dus op de grens van tal van wetenschapsgebieden bevindt. Een echt besluit viel er niet, alhoewel kan gesteld worden dat iedereen wel overtuigd was van het belang van ethisch verantwoord gedrag in sport.

Waar de problemen zich nu juist situeren, hoe groot deze zijn en wat daar aan gedaan kan worden, zijn vragen die het toekomstig onderzoek in het veld van sport en ethiek dienen te kleuren.

Bijdrage door Leen Magherman

Wetenschappelijk onderzoeker Universiteit Gent

Olympische Leerstoel IBL "Henri de Baillet Latour - Jacques Rogge"